

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3317/2018. (X. 16.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.450/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Gfv.VII.30.450/2017/3. számú végzése, a Szegedi Törvényszék 2.Pf.22.146/2013/1. számú végzése és a Szegedi Járásbíróság 7.P.21.022/2013/12. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
 - [3] 1.1. Az alapeljárás I. rendű alperese és a II. rendű alperes pénzintézet deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek, amely alapján a pénzintézet kölcsönt nyújtott az I. rendű alperes magánszemélynek. E szerződés megkötésével egyidejűleg az indítványozók (I. és II. rendű felperes) egyetemleges készfizető kezességet vállaltak és a tulajdonukban álló ingatlanokra az I. rendű alperes javára jelzálogjogot alapítottak.
 - [4] Az indítványozók először a Baranya Megyei Bíróság előtt indítottak eljárást szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt. A keresetükben egyebek mellett az indítványozók hivatkoztak tévedés, megtévesztés és téves feltevés miatti érvénytelenségre, illetve a szerződés több pontjának jóerkölcsbe ütköző és színlelt voltára. A felperes indítványozók amellet is érveltek, hogy az egyik szerződési pont a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdésébe ütközik, illetőleg a jogszabályhely megkerülésével került kikötésre. A bíróság a keresetet elutasította, a Pécsi Ítéltábla pedig az elsőfokú döntést helybenhagyta.
 - [5] A fenti előzmények után az indítványozók módosított keresetükben ismét a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérték. A Szegedi Járásbíróság 7.P.21.022/2013/12. számú végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Megítélése szerint ugyanezen felek között és ugyanezen jog iránt korábban már folyamatban volt perben a Pécsi Ítéltábla ítélete a jogvitát jogerősen eldöntötte. A felperesek fellebbezése folytán másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 2.Pf.22.146/2013/1. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A törvényszék megállapította, hogy a mind a Hpt. 213. § (1) bekezdésébe ütközésre irányuló hivatkozás, mind a megtévesztéssel kapcsolatos felperesi álláspont már a korábbi eljárás keretében elbírálásra került.
 - [6] Az indítványozók által előterjesztett felülvizsgálati kérelemre eljáró Kúria kifejtette, hogy a kereseti kérelem szerződés érvénytelenségének megállapítására és nem végrehajtás megszüntetésére irányult, ezért nem tudta értelmezni a felperesek azon érvelését, amely az utóbbira irányuló – szerintük el nem bírált – kereseti kérelemre vonatkozott. A Kúria megállapította továbbá, hogy az indítványozók nem jelölték meg részletesen, hogy konkrétan melyek azok a jogcímek, amelyek a korábbi eljárásban nem kerültek elbírálásra. A fentiekre tekintettel a Kúria Gfv.VII.30.450/2017/3. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította.
- [7] 1.2. Az indítványozók álláspontja szerint a bírói döntések megsértették az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz való alapjogukat, mert a bíróságok nem döntöttek minden kereseti kérelemről.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való sérelmét is állították az indítványozók, arra tekintettel, hogy a támadott határozatok szerintük „nem vizsgáltak felül az új kereset korábbi keresethez viszonyított ítélt dolgot kizáró kérelemtartalmát, illetve a szerződés akarathány miatti létre nem jöttét vagy semmisségét.”

- [9] Ezen felül az indítványozók álláspontja alapján az eljáró bíróságok „nem indokolták meg, hogy milyen tényekre és bizonyítékokra alapozták az elutasításokat”.
- [10] Az indítványozók hivatkoztak továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére is. Érvelésük szerint ugyanis „nem történt meg az elsőfokú ítélet és a kereseti kérelem részletes és kellő mélységű analízise, amely feltárta volna az ellentmondásokat.”
- [11] 2. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [12] 2.1. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett indítványozók terjesztették elő jogorvoslati joguk kimerítését követően. Az indítvány – az alábbi kivételtől eltekintve – határozott kérelmet tartalmaz, amelyben az indítványozó megjelöli a megsemmisíteni kért bírói döntéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését és indítványához indokolást fűzött.
- [13] Az indítványozók ugyanakkor az Alaptörvény II. cikkének sérelmét csak állították, de nem tudták alkotmányjogi érvekkel alátámasztani, hogy az emberi méltósághoz való alapjog milyen érdemi összefüggésben áll az előadott aggályokkal. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelemnek tartalmaznia kell alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. A panasz tehát ebben a tekintetben nem felel meg a határozott kérelem követelményének.
- [14] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie (lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]).
- [16] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és azok alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” (3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]).
- [17] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét az indítványozók részben arra alapozták, hogy a bíróságok helytelenül jutottak arra a következtetésre, hogy a keresetlevélben foglaltak „ítélt dolognak” minősülnek, részben pedig arra, hogy döntésüket nem indokolták meg az indítványozók által elvárt mélységben.
- [18] Az indítványozók ezen érveiket az alapeljárásban is előadták, a bírósági ítéletek vizsgálatát tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérték, hanem azt kívánták elérni, hogy a tények értékelése, és az abból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság.
- [19] A bírói indokolás kellő terjedelmét kritizáló indítványozói aggályok vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott bírósági döntések részletes indokolást tartalmaznak annak tekintetében, hogy a kereset tárgyává tett követelés jogcímét megalapozó tények megegyeznek a korábban folyamatban volt perben felperesek által hivatkozott tényekkel, illetőleg alkalmazni kívánt jogkövetkezményekkel. Következésképpen azon okból, hogy a bíróságok az indítványozók érvelésétől eltérő álláspontra helyezkedtek, nem helytálló az indítványozók azon kifogása, hogy a bíróságok nem indokolták kellőképpen döntésüket.
- [20] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint tehát az indítványozó panasa a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a bíróság jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott végzésekben foglalt döntéseket, azok hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntések Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [21] Az indítványozók állították továbbá a jogorvoslathoz való alapvető jog sérelmét is. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi,

ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét. Megállapítható, hogy az indítványozók a jelen ügyben éltek a részükre törvényben biztosított rendes és rendkívüli jogorvoslati lehetőséggel. Mindemellett tartalmilag az bíróságok indokolási kötelezettsége vélt hiányosságaiból vezetik le a jogorvoslathoz való jog sérelmére vonatkozó érveiket, amely aggályok nem hozhatók érdemi alkotmányos összefüggésbe az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével.

- [22] Az indítvány nem tartalmaz olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [23] 3. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. és 29. §-ában foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2018. október 2.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/354/2018.

• • •